

Vergaderjaar 2003–2004

29 200 B

Vaststelling van de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2004

29 200 C

Vaststelling van de begrotingsstaat van het provinciefonds voor het jaar 2004

Nr. 9

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 24 november 2003

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹ en de vaste commissie voor Financiën² hebben op 5 november 2003 overleg gevoerd met minister Remkes van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en staatssecretaris Wijn van Financiën over:

- **de begroting van het gemeentefonds voor 2004 (29 200 B);**
- **de begroting van het provinciefonds voor 2004 (29 200 C);**
- **de circulaire gemeente- en provinciefonds van 13 maart 2003 (BZK-03-115);**
- **het Overzicht Specifieke Uitkeringen 2003 (OSU2003) (BZK-03-199);**
- **het Financieel overzicht gemeenten en provincies 2003 en het rapport van het SCP Maten voor gemeenten (BZK-03-430);**
- **Financiën decentrale overheden; diverse onderwerpen (28 600 B/C, nr. 11);**
- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de staatssecretaris van Financiën, d.d. 16 september 2003 met de septembercirculaire 2003 gemeente- en provinciefonds (BZK-03-514);**
- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 25 september 2003 over het onderzoek naar gemeentelijke tarieven en leges (BZK-03-540).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

Mevrouw **Smilde** (CDA) wijst erop dat op de bijzondere ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is gesteld dat de gemeenten een onevenredig deel van de noodzakelijke bezuinigingen moeten opbrengen als gevolg van de afschaffing van de € 45,38-

Plv. leden: Rouvoet (ChristenUnie), Bakker (D66), Koenders (PvdA), Van Beek (VVD), Balemans (VVD), Kortenhof (CDA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Duyvendak (GroenLinks), Van Gent (GroenLinks), De Ruiter (SP), Mosterd (CDA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Atsma (CDA),

Dijsselbloem (PvdA), Omtzigt (CDA), Eerdmans (LPF), Noorman-den Uyl (PvdA), Van Bommel (SP), Jan de Vries (CDA), Hermans (LPF), Mastwijk (CDA), Rambocus (CDA), Samsom (PvdA), Luchtenveld (VVD), Smeets (PvdA), Douma (PvdA), Bibi de Vries (VVD).

¹ Samenstelling:

Leden: Kalsbeek (PvdA), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), voorzitter, Vos (GroenLinks), Cornielje (VVD), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Van Beek (VVD), onder-voorzitter, Van der Staaij (SGP), Luchtenveld (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Nawijn (LPF), Lazrak (SP), Wolfsen (PvdA), Tonkens (GroenLinks), Spies (CDA), Eerdmans (LPF), Sterk (CDA), Van der Ham (D66), Haverkamp (CDA), Van Fessem (CDA), Smilde (CDA), Straub (PvdA), Boelhouwer (PvdA), Hirsi Ali (VVD), Szabó (VVD), Van Hijum (CDA).

Plv. leden: Klaas de Vries (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Fierens (PvdA), Halsema (GroenLinks), Schippers (VVD), Dubbelboer (PvdA), Kant (SP), Rijpstra (VVD), Slob (ChristenUnie), Wilders (VVD), Rambocus (CDA), Varela (LPF), Vergeer (SP), Van Nieuwenhoven (PvdA), Van Gent (GroenLinks), Çörüz (CDA), Hermans (LPF), Atsma (CDA), Giskes (D66), Bruls (CDA), Van Bochove (CDA), Algra (CDA), Hamer (PvdA), Leerdam (PvdA), Griffith (VVD), Balemans (VVD), Eski (CDA).

² Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Giskes (D66), Crone (PvdA), De Grave (VVD), Hofstra (VVD), De Haan (CDA), Bussemaker (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Halsema (GroenLinks), Kant (SP), Eurlings (CDA), Blok (VVD), Ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, Smits (PvdA), De Pater-van der Meer (CDA), Van As (LPF), Tichelaar (PvdA), voorzitter, Gerkens (SP), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), De Nerée tot Babberich (CDA), Van Loon-Koomen (CDA), Fierens (PvdA), Aptroot (VVD), Blom (PvdA), Heemskerk (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD).

euromaatregel, de maatregelen c.q. bezuinigingen in verband met de Wet werk en bijstand en het Fonds Werk en Inkomen en het afschaffen van het gebruikersdeel van de onroerendezaakbelasting (OZB). Kan de minister aangeven hoe de gevolgen van deze laatste maatregelen over de gemeenten worden verdeeld?

De afspraken in het Hoofdlijnenakkoord leiden ertoe dat de inkomsten van de gemeenten over de hele kabinetsperiode met gemiddeld 1% per jaar stijgen. Mevrouw Smilde zegt dat zij daarom akkoord kan gaan met de voorgenomen bezuinigingen. Kan de minister aangeven hoe hij het verwijt van de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) beoordeelt dat zijn optreden eenzijdig is?

De minister stelt dat de gemeenten over voldoende beleidsvrijheid en financiële middelen beschikken om de gevolgen van de decentralisatie op te kunnen vangen. Kan hij aangeven waaruit die financiële ruimte en beleidsruimte bestaan? Mevrouw Smilde zegt vervolgens dat deregulering evenzeer van belang is, omdat al te gedetailleerde voorschriften onnodig beslag leggen op de vrije beleidsruimte van gemeenten. In het Overzicht Specifieke Uitkeringen (OSU) staat dat de taakverdeling tussen het Rijk en de decentrale overheden onduidelijk is. Zo worden meerdere elementen in de verantwoording niet volledig of onjuist ingevuld. Hoe zal men hierin verbetering aanbrengen? Mevrouw Smilde merkt op dat het wellicht aanbeveling verdient om specifieke uitkeringen samen te voegen of te verschuiven naar de algemene middelen.

Gemeenten stellen zelf de omvang van hun vermogen vast. Biedt het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten echter voldoende mogelijkheden om te bepalen of die omvang, gerelateerd aan de risico's die hiermee worden afgedekt, groot genoeg is? Mevrouw Smilde zegt dat daar vraagtekens bij kunnen worden gezet, omdat in het Financieel overzicht gemeenten en provincies 2003 staat dat de risico-paragraaf beperkt bruikbaar is.

Burgers ergeren zich niet alleen vaak aan de hoogte van de tarieven en leges in hun gemeente, maar ook aan de onduidelijke kostenopbouw. Deze ergernis wordt nog vergroot, doordat een burger niet kan uitwijken naar een goedkopere gemeente. Mevrouw Smilde stelt met het oog hierop voor dat in de toekomst mogelijk wordt gemaakt om in een gemeente naar keuze een paspoort of rijbewijs aan te vragen. Deze mogelijkheid is eerder geopperd en in reactie daarop heeft de regering een onderzoek ingesteld. Kan de minister aangeven wat de uitkomsten van dit onderzoek zijn?

Gemeenten en provincies maken op ruime schaal gebruik van externe adviseurs. Mevrouw Smilde zegt dat met het oog op de kosten zo min mogelijk gebruik moet worden gemaakt van deze adviseurs en dat zij alleen moeten worden ingeschakeld als een onafhankelijk onderzoek noodzakelijk is. Heeft de minister zicht op de kosten die zijn gemoeid met het inschakelen van externe adviesbureaus?

Het IPO heeft naar buiten gebracht dat de provincies akkoord kunnen gaan met een evenredige korting op het provinciefonds. Het IPO verwijt de minister echter net als de VNG dat een aantal zaken zonder enig overleg op het bordje van de provincies is neergelegd. Het IPO noemt in dit verband de bestuurlijke afspraken over de normeringssystematiek.

In het Financieel overzicht gemeenten en provincies 2003 wordt gesteld dat er onvoldoende zicht is op de financiële risico's die provincies lopen. Kan de minister aangeven op welke risico's men doelt?

Met de VNG en het IPO zal binnenkort overleg worden gevoerd. Is de minister bereid om de Kamer over de uitkomsten van dit overleg te informeren?

Ten slotte vraagt mevrouw Smilde de minister te reageren op de opmerking van de Raad voor de financiële verhoudingen dat de provincies als

gevolg van decentralisatie op het terrein van infrastructuur en openbaar vervoer en door de Wet op de jeugdzorg aanzienlijke extra risico's zullen lopen.

Mevrouw **Fierens** (PvdA) zegt dat de financiële positie van gemeenten over het algemeen redelijk goed is. Dat geldt echter niet voor alle gemeenten. Kan de minister aangeven welke gemeenten door de komende bezuinigingen in de problemen zullen komen?

De onrust bij de gemeenten is niet alleen het gevolg van de komende bezuinigingen, maar ook van het gebrek aan transparant overleg, het eenzijdig openbreken van afspraken, het beperken van het gemeentelijke belastinggebied en het ontbreken van een oplossing voor oude knelpunten.

Burgers en vooral mensen met lage inkomens worden zwaar getroffen door de bezuinigingen. Mevrouw Fierens zegt dat gemeenten hierop zullen moeten reageren door efficiënter te gaan werken en hun bureaucratie terug te dringen. Dat de gemeenten niet weglopen voor deze verantwoordelijkheid blijkt uit het voorstel van de VNG om te komen tot een benchmark voor tarieven en leges.

Het kabinet heeft besloten om met terugwerkende kracht een wijziging aan te brengen in de normeringssystematiek door de positie van het Fonds Werk en Inkomen te veranderen. Kan de minister aangeven waarom hiervoor is gekozen?

De uitgaven van de gemeenten die voortvloeien uit de Bijstandswet worden niet langer meegenomen in de normeringssystematiek. Kan de minister aangeven of hij maatregelen zal nemen om de gevolgen hiervan voor de sociale diensten te compenseren?

Mevrouw Fierens vraagt de minister zijn visie te geven op het overleg met de VNG en de gemeenten als medeoverheid en de afspraken in het Bestuursakkoord. Kan hij verder aangeven waarom het overleg met de VNG nog niet heeft plaatsgevonden?

Door de kortingen op de specifieke uitkeringen en de veranderingen in verband met de WWB wordt de financiële armslag van de gemeenten sterk ingeperkt. De problemen die de gemeenten hierdoor ondervinden, worden bovendien vergroot door de inperking van het gemeentelijk belastinggebied. Is de minister het met haar eens dat de meeste gemeenten hierdoor op termijn in problemen zullen komen?

De gemeenten krijgen geen extra middelen om de gevolgen van de decentralisatie op te vangen. Kan de minister aangeven waarom hij hierover geen overleg heeft gevoerd met de gemeenten, c.q. de VNG? Doet hij hiermee geen onrecht aan de gemeentelijke autonomie?

Uit onderzoek blijkt dat burgers ontevreden zijn over de dienstverlening van hun gemeente. Wordt dit probleem niet vergroot door de decentralisatie, aangezien die neerkomt op een korting op het budget van de gemeenten?

Door het afschaffen van het gebruikersdeel van de OZB wordt het belastinggebied van de gemeenten ingeperkt tot 5%. Dit percentage is laag, zeker in vergelijking met landen als Denemarken en Duitsland waar deze percentages respectievelijk 60 en 50 zijn. Is de minister het met haar eens dat het gevolg hiervan is dat de democratische ruimte van gemeentebestuurders zodanig wordt verkleind dat gemeenten in de toekomst onvoldoende daadkrachtig kunnen besturen? Zo ja, zal hij dan maatregelen nemen om de gemeentelijke autonomie en de democratische ruimte van gemeentebestuurders te herstellen?

Burgers ergeren zich altijd aan belastingen. Het is dan ook enigszins vreemd dat de minister zijn beslissing om het gebruikersdeel van de OZB af te schaffen motiveert met de opmerking dat het zo'n irritante belasting is. Kan de minister dit argument nader onderbouwen?

Ervaringen in Engeland hebben laten zien dat een tariefplafond het moeilijker maakt om de lasten eerlijk te verdelen. Mevrouw Fierens zegt het te

betreuen dat de minister nog niet inhoudelijk heeft gereageerd op deze constatering, omdat zij die reactie nodig heeft om de voorgestelde maatregelen te beoordelen. Kan de minister alvast een tipje van de sluier oplichten?

De heer **Van Beek** (VVD) benadrukt dat er voor dit overleg een enigszins ongelukkig moment is gekozen, aangezien het overleg van de minister met de VNG en het IPO nog moet plaatsvinden en het dus niet is uitgesloten dat hij zijn voorstellen op onderdelen zal bijstellen. Bovendien zou het zeker niet de schoonheidsprijs verdienen als de minister gedwongen wordt om in dit algemeen overleg uitspraken of toezeggingen te doen die in het overleg met de VNG en het IPO thuishoren.

De ergernis over de OZB is groot, vooral omdat burgers twijfelen aan de gehanteerde normen. De heer Van Beek zegt het dan ook een goede zaak te vinden dat de regering nu voornemens is om het gebruikersgedeelte van de OZB af te schaffen. Hij tekent hierbij aan dat zijn fractie het ook bezwaarlijk vindt dat de OZB door gemeenten wordt gebruikt om inkomensbeleid te voeren en wel op zo'n manier dat de problematiek rond de armoedeval alleen maar groter wordt.

Het is waar dat de vrije ruimte van gemeenten door de afschaffing van het gebruikersgedeelte van de OZB wordt beperkt. Verder is het begrijpelijk dat er nogal wat woorden worden gewijd aan de verhouding tussen de belastingtarieven voor woningen en die voor bedrijven. De heer Van Beek zegt met het oog hierop nieuwsgierig te zijn naar de uitkomsten van het overleg van de minister met de VNG en het IPO op dit punt.

In het Najaarsakkoord zijn ingrijpende afspraken gemaakt over de loonontwikkeling. Met het oog daarop is het van belang dat het Rijk en de lagere overheden zoveel mogelijk afzien van lastenverzwaringen. Het zou immers ongepast zijn als de lokale lasten sterk zouden stijgen in een periode dat werknemers hun koopkracht de facto zien dalen.

De heer Van Beek zegt dat het van belang is dat in de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) een systematiek wordt opgenomen die leidt tot uitkomsten die meer tegemoetkomen aan het gevoel van rechtvaardigheid van de burgers.

In de stukken wordt gesproken over een bezuiniging van 60 mln euro op de WOZ. Het is echter niet duidelijk op welke wijze deze bezuiniging precies zal neerslaan. Is het de bedoeling dat deze 60 mln euro wordt verdeeld over de drie belanghebbende partijen? Als dat zo is, betekent dat dat die 60 mln euro aan bezuinigingen niet op de voorgestelde manier kunnen worden gerealiseerd, omdat 40% van die 60 mln euro door het Rijk moet worden opgebracht. In de stukken staat immers dat deze besparing ten gunste moet komen van de rijksbegroting.

Door de specifieke uitkeringen op te schonen, kan er meer beleidsruimte worden gecreëerd voor de lagere overheden. De heer Van Beek zegt daarom initiatieven in die richting, bijvoorbeeld een brede doeluitkering voor het grotestedenbeleid, te steunen. Hij benadrukt verder dat het sowieso een goede zaak is om van tijd tot tijd de specifieke uitkeringen tegen het licht te houden en te beoordelen op nut en noodzaak.

Deregulering en ontbureaucratisering behoren belangrijke onderdelen van het gemeentelijk en provinciaal beleid te zijn, niet in de laatste plaats omdat dit kan leiden tot meer financiële armslag voor provincies en gemeenten. In de afspraken die hierover worden gemaakt, zal dan ook een prestatieverplichting moeten worden opgenomen. De heer Van Beek zegt te verwachten dat de betrokken bewindslieden op dit punt daadkracht tonen en de discussie hierover niet zullen laten verzanden in minutieus gesteggel over specifieke regelingen.

Voor de Zalmsnip is indertijd gekozen, omdat deze manier van lastenverlichting het mogelijk maakte om specifieke groepen te bereiken. Inmiddels kunnen deze groepen echter ook via de rijksbelastingen worden bereikt. De heer Van Beek zegt dat het daarom voor de hand ligt om de

Zalmsnip af te schaffen. Niet duidelijk is echter tegen welk bedrag deze regeling door het Rijk teruggenomen moet worden. Omdat het zeker niet ondenkbaar is dat dit probleem zich ook bij andere regelingen zal voordoen, vraagt de heer Van Beek de minister ten slotte ook meer algemeen op deze problematiek in te gaan.

Het antwoord van de bewindslieden

De **minister** zegt dat het overleg met de VNG en het IPO nog niet heeft plaatsgevonden, omdat de VNG niet met dit overleg wilde starten voordat men de bijzondere ledenvergadering had gehouden. Inmiddels is afgesproken dat de eerste ronde van dit overleg op 5 november zal plaatsvinden. Hij vraagt de Kamer met het oog op zijn onderhandelingspositie om begrip voor het feit dat hij niet op alle vragen even gedetailleerd kan antwoorden. De Kamer zal over de uitkomsten van dit overleg worden geïnformeerd.

De financiële positie van het gemeentefonds is goed en zal in de komende jaren niet zodanig veranderen dat er reden is voor grote ongerustheid. De groei van het gemeentefonds en overigens ook die van het provinciefonds in de periode 2004–2007 wordt namelijk geraamd op gemiddeld 2,7% per jaar, hetgeen betekent dat de groei gecorrigeerd met een verwacht inflatiepercentage van 1,7 per jaar, uit zal komen op gemiddeld 1% per jaar.

De minister benadrukt dat hij de nu voorliggende voorstellen alleszins acceptabel vindt, zeker als die worden gezien tegen de achtergrond van de grote economische en financiële problemen waarmee Nederland heeft te kampen. De ongerustheid van de VNG is vermoedelijk dan ook niet zozeer een gevolg van de ontwikkeling van het gemeentefonds als wel van het beleid van eerdere kabinetten. Dat het sombere beeld van de VNG in een enigszins ander perspectief dient te worden geplaatst, laat natuurlijk onverlet dat het de taak van de VNG is om aan de bel te trekken als haar leden daartoe reden zien.

Als het gebruikersgedeelte van de OZB wordt afgeschaft, neemt het belastinggebied van de gemeenten af tot ongeveer 7%. Er is dus sprake van een inperking van de gemeentelijke autonomie. Hierbij moet echter in het oog worden gehouden dat de gemeentelijke autonomie meer is dan de vrijheid om belasting te heffen. De kern van de gemeentelijke autonomie is immers haar vrijheid om keuzes te maken in de besteding van de tot haar beschikking staande middelen. Deze vrijheid wordt door het beleid van de regering in het geheel niet aangetast.

De gemeentelijke autonomie kan worden versterkt door de specifieke uitgaven te saneren. De regering heeft zich voorgenomen om alle 150 regelingen te beoordelen aan de hand van de vraag of er nog redenen zijn om een specifieke uitkering te handhaven. Is dat niet het geval dan zullen de gelden die voor die uitkering ter beschikking staan, worden toegevoegd aan de algemene uitkering. Mocht er voldoende reden zijn om een specifieke regeling te handhaven, dan zal worden bezien of het mogelijk is om deze uitkering met andere uitkeringen te bundelen.

Mocht daaraan bij de VNG behoefte bestaan, zegt de minister bereid te zijn om een meer fundamentele discussie te voeren over de gemeentelijke autonomie en de wijze waarop de verhouding tussen Rijk, provincie en gemeente vorm moeten worden gegeven. Het gemeentelijk en provinciaal belastinggebied kan natuurlijk zeer wel een onderwerp in deze discussie zijn. De discussie staat echter nadrukkelijk los van de voornemens in het Hoofdlijnenakkoord.

De minister zegt vervolgens dat het niet voor de hand ligt om de gemeenten toe te staan dat zij de afschaffing van het gebruikersgedeelte van de OZB compenseren met een andere, nieuwe belasting. Een definitief standpunt hierover kan echter pas worden ingenomen als de voorstellen van de VNG ter zake bekend zijn.

Er is veel kritiek op de verschillen in gemeentelijke tarieven en leges. Het is echter niet aan de regering om deze verschillen te reduceren, omdat dat een inbreuk zou zijn op de gemeentelijke autonomie. De regering dringt er echter wel bij de gemeenten op aan dat zij inzichtelijk maken hoe de hoogte van de tarieven en leges wordt vastgesteld. Een goede methode om die transparantie te bieden is het werken met benchmarks.

De minister wijst er vervolgens op dat de oorzaken voor de verschillen in leges en tarieven divers zijn. Zo kunnen zij het gevolg zijn van politieke keuzes of de manier waarop de kosten worden berekend (verrekenet men wel of niet de overheadkosten).

De Kamer zal binnenkort een brief ontvangen over de OZB. In deze brief zal onder meer worden ingegaan op de redenen om het gebruikersdeel van de OZB af te schaffen en de wijze waarop de 950 mln euro aan compensatiegelden zullen worden verdeeld. De minister zegt te hopen dat met de VNG constructief over de inhoud van deze brief kan worden overlegd. Hij merkt in dit verband verder op dat hij zich in het geheel niet herkent in het beeld dat hij of de staatssecretaris van Financiën afspraken eenzijdig en zonder overleg zouden wijzigen. Overigens is het overleg met de VNG vaak gecompliceerd, omdat de VNG wel namens de gemeenten onderhandelt, maar de gemeenten niet verplicht zijn om de door de VNG gemaakte afspraken onverkort over te nemen.

De effecten van de wijziging van de normeringssystematiek in verband met het Fonds Werk en Inkomen en de WWB moeten zeker niet worden overschat, aangezien zij, gemeten over meerdere jaren, zeer wel door de gemeenten kunnen worden gedragen. De minister tekent hier verder bij aan dat ook in het oog moet worden gehouden dat dankzij de WWB de autonomie van de gemeenten wordt vergroot. Als gevolg van de WWB kunnen zij immers meer eigen keuzes maken.

Op grond van ervaringen met soortgelijke bezuinigingen spreekt de minister de verwachting uit dat de bezuiniging op het Investeringsbudget stedelijke vernieuwing minder hard zal aankomen dan men doet voorkomen. Het tempo van de stedelijke vernieuwing is immers niet zo hoog dat alle daarvoor uitgekeerde middelen inmiddels door de gemeenten zijn geïnvesteerd.

Niet alle kortingen op specifieke uitkeringen kunnen worden opgevangen door efficiencywinst. De minister zegt dat de regering de gemeenten in die gevallen vaak het signaal wil geven dat het haar keuze is dat op een bepaald terrein minder moet worden geïnvesteerd. De gevolgen van deze kortingen kunnen de gemeenten dus zeer wel aan hun burgers verklaren door erop te wijzen dat ze een expliciete keuze van de rijksoverheid zijn. Een keuze, die mede is ingegeven door de financiële problemen waarmee de rijksoverheid wordt geconfronteerd.

De minister zegt dat het inderdaad voor de hand ligt dat gemeenten en provincies, net zoals het Rijk, proberen om hun uitgaven naar beneden te brengen door minder vaak externe bureaus in te huren.

Op dit moment wordt gezien of de risico's die gemeenten lopen, in een goede verhouding staan tot hun vermogen en of het noodzakelijk is om het provinciale toezicht op een nieuwe leest te schoeien. De Kamer zal hierover te zijner tijd nader worden geïnformeerd. Overigens maakt het nieuwe Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten het mogelijk om gemeenten onderling beter te vergelijken.

Decentralisatie brengt met zich dat de risico's voor gemeenten groter worden. De minister zegt dat het vooralsnog de inschatting van de regering is dat zij geen onaanvaardbare risico's lopen.

Tot voor kort maakte het Rijk winst op het verstrekken van paspoorten. Dat is inmiddels gecorrigeerd. De minister zegt dat gemeenten onder de aandacht is gebracht dat ook zij verantwoordelijk zijn voor de hoogte van de tarieven voor paspoorten. Het gevolg van een en ander is dat de tariefsverschillen zijn afgevlakt. Hij zegt toe dat de Kamer op de hoogte zal

worden gebracht van het onderzoek dat naar de plaatsafhankelijke dienstverlening wordt verricht.

De vaststelling van de omvang van een uitname uit het gemeentefonds in geval van taakwijziging is nog onderwerp van overleg met de VNG en binnen het kabinet. De Kamer zal hierover te zijner tijd worden geïnformeerd.

Ten slotte zegt de minister dat het een ongepaste inbreuk op de gemeentelijke autonomie zou zijn als de regering zou verordonneren dat de lokale lasten niet mogen stijgen. Een en ander neemt natuurlijk niet weg dat het in het belang van de burgers is dat gemeenten in hun beleid rekening houden met de gevolgen van het Najaarsakkoord voor de koopkracht van hun burgers.

De **staatssecretaris** merkt op dat in een bestuurlijk overleg de oproep aan gemeenten is gedaan om de lastenstijging voor burgers in de komende jaren zo beperkt mogelijk te houden. Om burgers, en natuurlijk ook de gemeenten zelf, meer inzicht te geven in de ontwikkeling van gemeentelijke belastingen zal worden bezien of het mogelijk is om een benchmark te ontwikkelen.

De normeringssystematiek blijft onverkort van kracht. Dat laat echter onverlet dat het nuttig en noodzakelijk is om te bezien welke posten onder deze systematiek dienen te vallen. Een voordeel van deze benadering is verder dat de bezuiniging op het gemeente- en het provinciefonds niet hoeft te worden gerealiseerd door middel van de kaasschaafmethode. De staatssecretaris zegt vervolgens dat het Fonds Werk en Inkomen uit de normeringssystematiek is gehaald, omdat de risico's die zijn verbonden aan de macro-ontwikkeling van de bijstand, door het Rijk worden gedragen.

Met de VNG en de Unie van Waterschappen wordt overlegd over verdere vereenvoudiging van de uitvoering van de WOZ. Een van de uitgangspunten van de regering in deze discussie is dat de WOZ-taxatie zoveel mogelijk moet aansluiten bij het rechtvaardigheidsgevoel van de burgers. In het Hoofdlijnenakkoord is een bedrag vastgesteld dat kan worden bezuinigd op de uitvoering van de WOZ door kosten- en taakreductie. De staatssecretaris zegt toe dat hij de Kamer hierover nader zal informeren zodra het gesprek met de VNG hierover is afgerond.

Vanwege het feit dat het bestuurlijk overleg met VNG/IPO nog niet heeft plaatsgevonden, heeft de commissie weinig behoefte om de fondsbeheerders verder door te vragen over een aantal onderwerpen. De voorzitter sluit daarom de vergadering met de afspraak dat de Kamer schriftelijk geïnformeerd zal worden over de uitkomst van dat overleg. Desgewenst kan de Kamer dan een tweede termijn agenderen.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Noorman-den Uyl

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Tichelaar

De griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
De Gier